

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 135 (3581) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Cherbourg kikötőjét olyan erődítések védik, amilyenekkel a nyugati hatalmak emberei még nem találkoztak

A Martinique-ből lopott francia aranyból fedezik az angolszászok az előző évi költségeit. — Teljesen elfoglalták a japánok Csanqcsát

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Völkischer Beobachter keddi számában foglalkozik a normandiai és a finnországi helyzettel és ezeket írja:

Az amerikai első hadosztály erősen megközelítette a Cotentin félszigetet és ezzel megszakította a szárazföldi összeköttetést Cherbourg és Franciaország belső vidéke között. Ezzel olyan rész-eredményt sikerült elérniük, amelyet nem szabad lekicsinyelni. Ha nagy késéssel is, de Mere Eglsétől nyugatra oda jutottak el az amerikaiak, ameddig az első 48 órában akartak eljutni. Most az lesz a céljuk, hogy megindítsák Cherbourg tulajdonképpeni ostromát. E törekvésük közben azonban olyan erődítménnyel állnak szemben, amilyenre sem Olaszországban, sem Normandiában eddig nem találtak. Cherbourg kikötőjét az új német erődítési művészet alapelvei szerint szárazföldi oldala felé is kiépítették. Olyan hatalmas és olyan tüzererő erődítések vannak itt, amilyenekkel a nyugati hatalmak csapatai még nem találkoztak. Az amerikaiak előnyomulásának ezen a vidéken az a célja, hogy kikötőt szerezzenek maguknak. Rövidesen megláthatják, milyen messze vannak még céljuk elérésétől.

Karéliában a Szovjetnek a nyugati parton az elmúlt héten sikerült áttörést elérnie. A finneknek ezért keleten a földszoros belsejében állásaikat is hátrább kellett vonni. A szovjet hatalmas embertömegekkel és hadianyagkészletekkel hajtja végre offenzíváját. A finnek felismerték az e vidéken lefelé veszedelmet és mindent megtesznek, hogy a helyzeten urrá legyenek.

Ellentámadással kiinduló állásaiba vetették vissza a németek az ellenséget Le Cousney térségében

Berlinből jelentik (MTI) Az Interinf jelenti: Tilly sur Seullestől nyugatra a britek hétfőn harmadszor kísérelték meg, hogy Le Cousni térségéből Caumont-Juvigny utirányában áttörjenek. Támadásaikhoz ismét nagyobb gyalogos és páncélosereket használtak fel. A német csapatok azonnal ellentámadást indítottak és kiinduló állásaiba vetették vissza az ellenséget.

Párizsból jelentik (MTI) A Német TI jelenti „Shylock fel akarja szabadítani Franciaországot” — írja Deat munkaügyi miniszter az Oeuvreban, majd hangoztatja, hogy az angolszászok a Martiniqueből lopott franciaaranyat arra használják, hogy az előző évi költségeit ebből fedezzék. Az előző évi csapatoknak az ismert hamispénzzel való felszerelése csak egy részlet, amely nem nyújt áttekintést arról, hogy az angolszász előző évi hadműveletben használt felszerelést ebből az aranyból fizetik. Így tulajdonképpen Franciaország viseli az előző évi anyagi oldalát. Itt nyilvánul meg az angolszász kalmárszellem, mert az általuk felidézett rombolások költségeit természetesen magukkal a franciákkal akarják fizettetni.

Éttemették a Pozsony elleni légitámadás áldozatait

Pozsonyból jelentik (MTI) Hétfőn ettemették el hivatalosan a Pozsony elleni légitámadás áldozatait. Megjelent Tiso köztársasági elnökkel az élén több miniszter, valamint a szlovák közélet több

vezetője. A gyászbeszédet Mach belügyminiszter mondta.

Helsinkiből jelentik (MTI) A Német TI jelenti: A finn sajtó önálló magyarázataiban kedden továbbra is a Karjalai harcok eseményeivel foglalkozik.

— Finnország sohasem veszélyeztette a világ egyik hatalmasságát sem, legke-

vésbé a Szovjet Uniót — írja a Karjala című lap. — Ezzel szemben már a cári birodalomnak is az volt a célja, hogy jelentékeny finn területet kebelezzen be.

A semlegesség helyett a török-angol szövetséget veszi alapul várható döntésében Törökország (?)

Ankarából jelentik (MTI) Az Interinf jelenti: A török sajtónak Menemendzsoglu külügyminiszter visszalépését tárgyaló cikkei világosan utalnak a legújabb török politikára. Különösen feltűnt a török közvéleménynek, hogy a kormány a német hajóknak a Boszporuson való áthaladásával kapcsolatban égető kérdést, a kártartó angol sürgetés következtében, nem a semlegesség jegyében, hanem a török-angol szövetség alapján gondolja megoldhatónak. A sajtó megjegyzi, hogy a volt külügyminiszter nagy szerepet játszott a legutóbbi évek török politikájában, amelynek az volt a célja, hogy Törökországot kikapcsolja a háborúból. A török lapok hangoztatják, hogy a szövetségesek sok ideig meglepődéssel nyilatkoztak a semleges Törökországról. Ma nyilvánvalóan nem tartják már elegendőnek a semleges Törökország nyugtató előnyökét és szemmeláthatóan nagyobb előnyökét akarnak biztosítani Törökország révén. Ankara vezetőköreiből min-

Mivel Finnország leigázása nem katonai, hanem politikai módon — miként a szovjet is megkísérelte — nem sikerült és a finn nemzeti jellem mellett sohasem is sikerülhet, a finn népet a téli háborúban Dávid-Góliát harca kényszerítették. Most a borzasztó szovjet tulerő Viipuri, Finnország keleti erődjé ellen tör. Az ország szabadságának és önállóságának megtartása most a legnagyobb feladatot jelenti. Finnország küzd szabadságáért, mint olyan jogáért, amelyet évszázados harcokban szerzett és amelyért ma is a legnagyobb próbát állja ki.

den további nélkül elismerik, hogy a török kormány döntését a jelen helyzet következményének kell tekinteni.

Tokióból jelentik (MTI) A Német TI jelenti: Mint a Domei Iroda a hunani arconalról jelenti, a japán csapatok június 18-án, a késő délutáni órákban teljesen elfoglalták Csanqcsát. Előbb általános támadást intéztek délelőtt a fallal körülvett város ellen. A japán haderő jelenleg a városban és környékén tisztogató hadműveletet folytat az ellenség maradványai ellen.

Tokióból jelentik (MTI) A Német TI jelenti: Csanqcsa elfoglalásakor a japánok mint a 19 ellenséges hadosztály megsemmisítették. Vasárnapig 2500 ellenséges halottat és 2000 foglyot számoltak meg. 14 nehézágyút, 13 hegyi és táborigyút, négy gyorstüzélt, 8 kisebb mozsarat, 42 könnyű és nehéz géppuskát zsákmányoltak.

Élelmiszerjegyek kiosztása

A Hegyközség lakossága

A Hegyközség lakossága a Közelemezési Hivatalnál az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1944. június hó 22-én: Aranyhegyi, Aranyoldal, Almás, Alsódorogos, Alsótörkölymérő, Alsókörösoldal, Alsógörögoldal, Apolló és Bihari út, Búza, Barack, Badacsonyi, Bakator, Bakócs Tamás, Benedek Elek, Bolgár, Bölönyi Sándor, Bosnyák, Cserfa, Csendő, Csobánc, Csillaghegyi, Csopaki, Egressy Gábor, Érmeleki út.

A Katalin telepi kultúrháznál

1944. június hó 22-én: Katalin, Kázár, Emil, Tüzes Gábor, Lovassy László, Madrid, Mária, Mikszáth, Halász, János Zsigmond, London, Levente, Kisfaludy Sándor utcák.

A III. kerület lakossága Hid utca 8. szám alatti a felsorolt napokon a követ-

kező sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1944. június hó 22-én: Balogh Máté, Barabás Béla, Bánság Baranyai, Bathori István, Beethoven, Bolyai Farkas, Czeglédi György, Erdély, Ferenc József-tér, Garas utcák.

A IV. kerület lakossága Szálka utca 3. szám alatti a felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket.

1944. június hó 22-én: Hoványi Géza, Bókai János, Zala, Görgey, Nádasdi, Tinódi, Tolsztoj, Szász Károly, Böhm Pál, Kurucz, Szálka és Szent Margit-tér.

Az élelmiszerjegyeket fent megjelölt helyeken naponta reggel 8-tól délután 2 óráig vehetik át a háztulajdonosok, illetve megbízottak.

Részletesen holnap a Néplapban és a Magyar Lapokban közöljük a rendeletet.

A Kormányzó Ur unokái az áldoztató asztalnál

Látogatás Mezőbikácson

A fáradt idegzetű városi ember mindig szívesen menekült a falu csendjébe. A nagyvárosok zakatolása után balszámként áradt feléje a falu egyszerűsége, pacsirtadalos, tücsökfüttyös, napsugarban fűdő kalászos mezője.

Ma pedig valósággal fellelegzik a városok lakója, ha robotos munkájából kiszakadhat egy-két napra a falusi magányba. Azt hiszem ma még az előtt is megszépül a falu, aki valamikor nem szívesen látogatott el a falvakba, mert csak a városok idegizgató élete tudta kielégíteni. Kibuggyan szánon a szó, mily boldogság lehet az édes anyaföldre görnyedve dolgozni, kapálni, gyomlálni, szántogatni. S mily mennyei élvezet lehet a fáradtságos munka után a székér tövében elnyulva pihenni a rekkenő melegben, hogy azután újból megkezdjük a nehéz munkát.

Ezzel az érzéssel szemléltem én is a falu dolgozó emberét, amikor néhány órára kijuthattam Bihar megye eldugott kis falucskájába, Mezőbikácsra. Messziről, a megszállt területről felénk köszöntenek Erdély hegyei, erdőségei. Künn a mezőn szorgalmasan dolgozik a község derék népe. Sokat kell dolgoznia, hogy megélhessen, mert bizony ezeknek az embereknek nem sokat juttatott az élet. Egy-két hold föld, ez az egész vagyunkájuk. Még az a jó, hogy a föld eléggé termékeny. Így legalább a természet kárpótolja őket azzal, amit a vagyon, a gazdaság megtagadott tőlük.

Megállítjuk szorgos munkájában az egyik gazdát, a jövő reményeire, a termés felől érdeklődünk. Megjárja — szól emberünk kurtán. Itt általában jó termés szokott lenni, s még jobb lenne, ha földjeinket kellőképpen tudnánk trágyázni. De most ez nem lehetséges. Kevés az állatunk. A legelőnk megszállott területre esik és a multban volt idő, amikor nem tudtuk áthajtani állatainkat és így nagyon lecsökkent községünkben az állatok száma.

— Talán majd lesz fejlődés ebben a tekintetben — vágok emberünk szavába — mert most már rendszeren átjárhatnak az állatok legelni.

— Reméljük, hogy a jobb idők beköszöntésével s a hatóságok kellő támogatásával megváltozik a helyzet — válaszol szavaimra. Különösen jó lenne, ha részeseülhetnénk kedvezményes állami akcióban, hogy pótolhatnánk a nagy hiányokat. A magunk erejéből nem tudunk zöldségre vergődni.

Megnyugtatom az öregot, hogy a magyar kormányzat minden lehetőt elkövet a gazdatiszadalom felemelésére, csak legyenek bizalommal s terjesszék jegyzőjük elé kérésüket, aki majd eljuttatja illetékes helyre.

Később összetállaikozunk Karácson Bélával, a község új jegyzőjével. Vele is elbeszélgetünk a nehézségekről s a nagy szegénységről, amely ebben a kis biharmegyei községben élénk táru. Egész különös az én községem helyzete — mondja a jegyző — a földek tekintélyes része átesik a határon s bizony ez nagyon megnehezíti a földek megmunkálását.

— Igen-igen... ismerem én ezt — mondok a jegyzőnek, hiszen láttam már közvetlen közelből, hogy mit jelent az, ha két országban is át kell mennie az adminisztráció huzavonáján az engedélynek. Hol itt, hol ott késik az ügy. Mikor és is közelről láttam a község helyzetét, bizony megtörtént, hogy több gazda még felszántani sem tudta a földjét, mert nem

érkezett meg időben az átjárás engedély. S láttam azt is, mily sok munkatöbbletet jelent ez a körülmény a község házában, ahol egyébként sem lehet munkanélküliségről panaszkodni. De ma mindenkinek a legnagyobbat kell adnia áldoztatban, munkában, hősiességben egyaránt.

Közben tovább beszél a község jegyzője s társaságunkba szegődik a község derék plébánosa is, Iványi György. Együtt beszélnek jövő terveikről. Szeretnék felémelni e jóra való népet, több kenyeret adni kezükbe. A háziipar fejlesztésére gondolnak. Ez mér most is részben segít a község bajain. Az emberek háziszőttesben járnak. Most újból elővették az aszszonyok régi tudományukat, amelyet egy időben felejtettek az olcsó vászon és szövetek miatt. Ezt a háziipart szeretnék megszervezni s azonkívül még szeretnék megtanítani a népet a kukoricacsuhé feldolgozására és a kosárfonásra is.

Beszélggettünk erről is, arról is, szép tervekről s a végén azzal búcsuzunk Karácson Bélától, hogy a község népe re-

Kötelezővé kívánják tenni a leánylevele intőzményét

Vitéz Bély Alajos nyilatkozik a leánylevelekről

Nagykátáról jelentik: Az elmúlt vasárnapon országsszerte leventenapokat rendeztek. Az ifjúságnak ez a legszebb ünnepe egybekapcsolódott a Kormányzó Ur születésnapjának megünneplésével is. — Nagykatán, a leventenapon megjelent vitéz Bély Alajos vezérezredes, az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője, valamint vitéz Baky László államtitkár.

Vitéz Bély Alajos méltatta a leventefiúk hősi szellemét, majd a leánylevele intőzmény jelentőségéről beszélt.

Ennek célja, hogy visszaállítsa a hagyományos és történelmi családi otthont. A magyar lány teremtsen meg újra a tiszteletet maga körül.

— Azok a leventefiúk, akik jól fegyel-

mélhetőleg megérti vezetőinek buzgalmát és igyekszik velük együtt dolgozni soruk megjavításán.

Még egy eseményt szeretnénk megemlíteni mezőbikácsi élményeinkből. Az emberek sietnek a templomban, zsufolásig megteltek a kis templom. A padokban több nagyváradi arcot is látunk. Ugy látszik, ők is eljőttek pihenőre az egyszerű kis faluba.

A község plébánosa felhasználta az alkalmat, hogy idegen pap is van községében s elment a filiába s engem kért meg, hogy otthon elmondjam a szentmisét.

Különös jelntősége van e napnak, Kormányzó Urunk születésnapja. Az oltártól mondok rövid, buzdító beszédet. Isten áldását esdjük Kormányzó Urunkra, hogy győzelmesen vezethesse országát a boldogabb magyar jövő felé.

Eleérkezik a szentáldozás ideje s az áldoztató asztalkánál kiosztjuk az áhitatos híveknek az Ur szent testét, a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Az egyszerű hívek között két fiatal leányt is látunk az áldoztató rácsnál. Idegenek. Szentmise után tudtam meg, hogy Kormányzó Urunk unokái voltak, ifj. Horthy Miklós leányai, akik a szomszédos községben látogatásban voltak Markovics Kálmán földbirtokosnál s átjöttek Mezőbikácsra szentmisét hallgatni. Velünk együtt esdették ők is Isten áldását szeretett Kormányzóunkra.

Június és július hónapra egyszerre szolgáltatják ki a tüzfát

Szén is kapható a kijelölt kereskedőknél

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya a következő hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy a Közellátási Ügyosztály 1944—45. tüzfátra évre a fa kiosztását a következőkben szabályozza. Mindazok kik fölös tüzfakészletet jelentettek be, az alanti kedvezményt nem élvezhetik. Minden falpra az alanti fakeskedőnél 100 kg. fa vásárolható a hirdetmény megjelenésétől 5 napon belül. Felhívom a tüzfakeskedőket, hogy a 100 kg. kiszolgált fát 2 hónapi időtartamra vagyis június és július hónapokra egyenként 50—50 kg. bejegyzéssel. Ugyancsak felhívom a város közönségét, hogy ezénszükségletüket a már előbb közölt szén nagykereskedőknél szintén beszerezhetik. Végül felhívom a tüzfakeskedő-

ket, hogy a falapokon feltüntetett mennyiségből csak 80 százalék szolgáltatható ki, a 20 százalék pedig szénben vásárolható fel, ezt a Közellátási Hivatal úgy gondolja, hogy a fentemlített 20 százalék levonás csak a szabad fából egyösszegben kiadott mennyiségből vonandó le és nem pedig a hatóság által kiosztásra kerülő 50—50 kg. fából.

1944. június hó 21-én.

Csonka-Hangya fatelepen (Várad-velence): Méliusz Juhász Péter, Murók, Pillangó, Barabás Béla, Mohács, Erdély és Bácság utcák.

Szabó Sára fatelepen (Várad-Velence): Gyár, Balogh Máté és Károly utcák.

Oláh fatelepen (Kolozsvári-út): Beethoven, Kacsóh Pongrác, Ferenc

Mozik műsora:

APOLLO: Velencei éjszakák.

BELVAROSI: Rék egér.

CASINO: Ingovány.

KORONA: Ez történt Budapesten.

József, Paganini, Czeglédi György és Bólyai Farkas utcák.

Kovács István fatelepen (volt Diósi fatelepen): Sánc-utca.

Nyilas Jánosné fatelepen (volt Diósi fatelepen): Virág, Heltai és Városliget utcák.

Vlár Sándor fatelepen (Bém-utca 25): gr. Tisza István-ut, Bezerédi Imre, Balogh Ádám, gr. Zrínyi Miklós, Tilinkó és Bendeguz utcák.

1944. június 22-én:

Csonka István Hangya fatelepen: Baranyi, Garas, Vérmező, Révay Miklós, Szent Jeromos, Hid, Tükör és Iskola utcák.

Vlár fatelepen: Honvéd, Jurisica Miklós, Botond, Igló, Lehel, Wágner Richárd, Daru, Vágóhid, Csongor Mocsár és Varju utcák.

1944. június hó 23-án:

Csonka és Hangya fatelepen: Templom utca végig.

1944. június hó 27-én:

Topa fatelepen (Hunyadi János-utca 5): Kálvária, Sztupa síkator, Golgota, Melyárok, Érmelléki, Röntgen, Arany hegyi, Rickó, Kadarka, br. Korányi Frigyes, Koh Róbert, dr. Grosz István és Semmelweis utcák.

1944. június hó 28-án:

Topa fatelepen: Gorove, br. Jósika, Juhász Gyula, Vörösmarty, Szedő, Puttony, Badacony, Rác Mihály, Petőfi, Nagy Itce és Homonna utcák.

1944. június hó 30-án:

Topa fatelepen: Berkovics Ferenc, Csengeri, Kereszt, Görbe és Lakatos utcák.

Nagyvárad, 1944. június hó 19-én.

Nagyvárad thj. város Közellátási ügyosztálya.

Leesett a cseresznyefáról, súlyos sérülésekkel szállították kórházba

Nagyvárad, június 20. Csaknem végzetes kimentelű szerencsétlenség történt tegnap a biharmegyei Tataros község egyik gyümölcsösében. Az egyik igen magas cseresznyefáról kosarakba szedte a gyümölcsöt Nagy Imre 43 éves földműves. Amikor az egyik vékonyabb ágra lépett, az letört alatta és a szerencsétlen ember, csaknem öt méter magasból oly szerencsétlenül esett, hogy súlyos belső sérülésekkel és zúzódásokkal életveszélyes állapotban szállították a nagyváradi kórházba.

Az idei gyümölcsszüret első áldozatán mütétet hajtották végre, de gyógyulása előreláthatólag hiszű időt igényel.

Fontos Bross-közlemény

Ezton hívjuk fel a fűszerkereskedők szakosztálya tagjainak figyelmét, hogy folyó hó 21-én, szerdán délután pontosan 7 órakor szakosztályi ülést tartunk, amelyen feltétlenül jelenjenek meg. Ezen az értekezleten kerül sor ugyanis az összege zárolt zsidó áruk igazságos szétosztásának megvitatására és minden egyes szakosztályi tagnak saját érdeke, hogy ezen jelen legyen. Elnökeg.

Semmiféle döntést nem eredményezett eddig a közel tízennégy napos előzőlési vállalkozás

A szövetséges csapatok eddig nem jutottak túl hajótűzérésük lőtávolságán. Német torpedórepülőök újabb nagy sikert értek el az inváziós flotta elleni küzdelemben

London lakosságának csütörtök óta nem volt éjszakai pihenője

Lisszabon. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Semleges megfigyelők szerint a már közel 14 napos előzőlési semmiféle döntéssel nem járt. A helyzet még tisztázatlan. A Diario da Mancha külpolitikai munkatársa szerint még nem látni világosan, hogy milyen célokat követ Eisenhower a Cotentin félszigeten. A megszállott terület körülbelül olyan mélyen nyúlik a szárazföldre, ameddig a hajógyűk lőni tudnak. Caennél a szövetségeseket szörnyű kudarc érte. Az Ornetól keletre a németek a helyzet urai. A Szajna és Orne között a szövetségesek támadása az erős német ellenállás miatt megghiúsult. Feltételezhető, hogy a szövetségesek a közeli jövőben a part másik helyén is partraszállanak. A szövetséges csapatok nem jutottak még hajótűzérésük lőtávolságán túl. Közel két hét alatt nem sikerült Le Havre felé előnyomulniok. A katonai műveleteket nagy lassúság jellemzi, ami érthető, mert Montgomery vezettegei páncélosokban háromszor akkorák, amint amilyenekre számítottak.

Stockholm. (MTI.) Az Aftonbladet londoni jelentéséből kiténik, hogy az angol főváros lakosságának csütörtök óta jóformán nincs éjszakai pihenője. A robot-támadásokat éjjel-nappal folytatták. A léghárító ütegek úgyszólván szüntelenül működnek. A lakosság álmatlansága és a munkamezoktatás a légiriadó miatt kedvezőtlen hatással van az angolok munkateljesítményére. — Sok vita folyik egy újabb riasztási rendszer életbeléptetéséről, hogy azazal is csökkentsék a munkaszünetet. A legtöbb robot-repülő délnyugati irányból jön — mint feltételezik Calais és Boulogne környékéről, — jönnek azonban más irányból is. Az első napok után a londoni lakosság a robotgépek dolgában óvatossá vált. Állítólag megállapították, hogy nem rádiószarag útján kormányozzák a gépeket, ami a katonai hatóságokat arra készítette, hogy a robotgépek ellen a régi módszereket alkalmazza, nevezetesen a vadászrepülőgépeket és a léghárító tüzérséget. Ezeknek a védelmi erőknél át szervezése folyamatban van. Meg vannak győződve arról, hogy bizonyos idő még beletelik, amíg az új fegyverek ellen hatásosan tudnak küzdeni.

Angol lap beszámolója a német robbanótestek hatásáról

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: London területén vasárnap és a rákövetkező éjszaka is, megszakítás nélkül pusztítottak a zavarótüzek. Már több, mint három napja támadják az új robbanótestek az Angol világbirodalom szívét.

Stockholm. (MTI.) A svéd lapok londoni jelentéseikben hétfőn elismerik, hogy a német rakéta repülőgépek hatósugara 250 km., nem pedig 150. — mint korábban jelentették.

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az új német fegyver nem lelki megfélemlítés — írják a spanyol lapok. — Németország csak katonai szempontok érdekében vetette harcba az új fegyvert.

London kisebbíteni igyekszik a fegyver hatását azzal a beállítással, hogy a lakosság éjszaka, mint tüzijátékot szemlélje a német találmányt. Ismeretes azonban, hogy ennek a robbanótestnek hatása pusztító és így az angóiok kénytelenek a legszigorúbb intézkedésekre. Mint angói jelentésekből kiténik — írja az Informaciones — a támadások nagyjelentőségűek és az angol katonai köröket teljesen meglepően érte az új fegyver, melynek hatását nem tudják ellensúlyozni.

Genfől jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentést közöl a német robbanótestekről. Figyelemreméltó, hogy az angol sajtóellenőrzés nem törtölte a tudósítást.

Péntekre virradóra — írja a lap — egész Dél-Angliában dolgoztak a mentők és eltakarítócsapatok, hogy a romok alá került embereket kimentésék és a romokat eltakarítsák. Egy „Robbanóanyagrepülőgép” egy hosszabb hársor közvetlen

Sárga és vörös színt ölt London felett az égbolt

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik: Kuchler, a Német Távirati Irodának a légifegyvernemhez beosztott munkatársa beszélgetést közöl annak a első német felderítő repülő-

közében csapódott le. A robbanás nyomán a házak legnagyobb része összeomlott. A robbanás ereje sok ház tetőjét leszakította és az épen maradt házakra dobta. A szomszédos utcákban, ahol sok üzlethelyiség van, a légnyomás leirhatatlan kárt okozott. Az ablakok pillanatok alatt összetörttek és az utcákon üvegtörmelék hegyei keletkeztek. A házak lezuhanó homlokzatainak a romjai ráhullottak a járókelőkre. Dél-Anglia mas részeire is estek robbanótestek. Egy ilyen repülőgép egy fontos közlekedési csomópontra esett és ott nagy körzetben mindent elpusztított. Másik helyen egy óriási épület telitalálat következtében a föld színével vált egyenlővé. A légnyomás a levegőbeodoba az embereket és még a kertekben épített légtalmi pincék sem nyújtottak biztonságot. Az ismeretlen német gép oly gyorsan huzott el Anglia felett, hogy a légierő legújabb és leggyorsabb vadászgépei sem tudták elérni.

gépnek személyzetével, amely London fölé repült, hogy az új német titkos fegyver pusztításainak hatásáról értesítést hozzon. Ebben a jelentésben a többek között a következőket mondja: A

Állóháború fejlődött ki az Atlanti óceán partvidékén

Berlin. (MTI.) Berlini katonai körök véleménye szerint a normandiai arcvonalon annak megállapításán kívül, hogy a harcok súlyontja Caen és Cotentin térségében a legérezhetőbb jelentősebb események nem történtek. Az amerikai csapatok elérték a Cotentin félsziget nyugati partját, de ezzel hadművelési szempontból jóformán semmit sem nyertek.

Olaszországban csupán utóvédharcok vannak a Grossetótól Perugiáig és Perugia térségében.

A Anglia elleni megtorlás szünet nélkül folytatódik. A főleg London és annak külső kerületeit sújtó megtorlás hatása szörnyű. A robbanótestekkel szemben eddig alkalmazott angol ellenintézkedések hatástalanok. A német légitfelderítés megállapította, hogy valamennyi eddig kilőtt robbanómeteor jól célba talált.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti az inváziós arcvonalról: Az Atlanti óceán partvidékén az utóbbi napok eseményei

72 ezer tonna az inváziós flotta legújabb hajótérvesztése

Berlin. (MTI.) Az Interinf légügyi különdüsitője a német torpedórepülőök újabb sikeréről számol be Észak-Franciaországban. A végleges jelentések szerint kétségtelenül megállapítást nyert az inváziós flotta 2 rombolójának két 19.000 tonnás csapatszallítóhajójának, 2. összesen 17.000 tonnás tartályhajójának és egy 8000 tonnás szállítóhajójának elsüllyedése. Megrongáltak azonkívül 2

nyomán állóháború fejlődött ki. A tömeges hidfőállás helyzetére továbbra is jellemző, hogy az angol-amerikai főparancsnokságnak nem sikerült feladatait végrehajtani az invázió kezdetén kijelölt idő alatt. Az eredeti terv szerint azt remélték, hogy sikerül az egész Cotentin-félszigetet Cherbourg erődítményétől az első négy napon belül angol kézre keríteni. Ezenkívül a Szajna-öbölben akartak széles és megfelelően mély hidfőállást alkotni, amely ugródeszkául szolgált volna Páris elleni intézendő nagyobbarányu hadműveletek céljára. Az amerikaiaknak minden igyekezete ellenére sem sikerült St. Lo városát elfoglalnia. Kísérletük véres kudarcra végződött, épp úgy, mint a britek magacs támadásai a Caen mellett lévő német védelmi állások ellen, ahol Tilly térségében az arcvonal balszárnyán igyekeztek a németek védelmi rendszerét kiemelni sarkából.

torpedórombolót és összesen 28.000 tonnányi 4 darab szállítóhajót. A német torpedórepülőök június 18-án éjjel 23 óra 05 perc és 23 óra 45 perc közötti rövid idő alatt mérték ezt a súlyos csapást az inváziós flottára.

Berlin. (MTI.) Az a kiváló siker, amelyet a német torpedórepülőök június 19-re virradóra értek el a La Manche csatorna és a Szajna öböltől

német felderítő vezetése, a 23 éves Protz hadnagy, közvetlen szemtanúja volt a koratavaszú támadásoknak, de mind ő, mind pedig a rádióműszerese egyöntetűen azt vallják, hogy az akkori tüzeket és rombolásokat, amelyek még angol megállapítások szerint is igen nagyarányúak voltak, semmiképp sem lehet összehasonlítani azófokkal az óriási méretű tüzekkel, amelyek most Londont pusztítják és a brit fővárost hatalmas tűz- és lángtengerre változtatják. Elszabadultak a pokol ördögei! Az első tüzek fellángoltak a pereröl-perere nagyobb méreteket öltöttek. Lassan az égbolt London felett sárga és vörös színt öltött. Néhány perccel azután, hogy az első német robbanótestek becsapódtak a brit főváros háztengerére, az egyes tüzek óriási méretű tüzengerré olvadtak össze. A célterület feletti felhőket az óriási tüzek lángjai vérvörös színben világították meg. London majdnem egész város területén lángok csapkodtak fel. Mindenféle fényesóvák kigyóztak a magasban. Közben odalenn a pokol színjátéka tovább folyt. Újabb robbanások rázták meg a levegőt. Ugy tűnt fel, mintha a város legkülönbözőbb részein mindig újabb és újabb színű lángesóvák lobogtak volna.

Amint visszafelé repültek a német repülőök, a londoni óriási tüzek fénye még sokáig kísérte őket.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az elmúlt éjszaka gyors német harcirepülőgépek — amelyek fontos katonai célpontokat támadtak — Délkelet-Anglia területén ismét megfigyelhettek a Nagy-London területén ellen kis megszakításokkal állandóan tartó német támadások eredményeit. Éjfél felé súlyos robbanásokat figyeltek meg a Temze nagy kanyarulatának vidékén. A különben világos eget London fölött messze huzódó fekete füstfelhők borították.

északra. — a Német Távirati Iroda szerint — még megsemmisítőbb hatású volt, mint ahogyan a főhadiszállás előszőr közölte. Végleges jelentése szerint a repülőök torpedói négy rombolót és 9 nagy csapatszallítót, teherszállítót és tartályhajót találtak el, összesen legalább 72.000 tonnát. Még a támadás alatt torpedótalálat nyomán egy romboló, egy 10 ezer tonnás csapatszallító hajó, egy 9000 tonnás és egy 8000 tonnás szállítóhajó, valamint egy 9000 tonnás tartályhajó elsüllyedt. Igen súlyosan megrongálódott és valószínűen elsüllyedt egy romboló, egy 8000 tonnás tartályhajóval együtt. Kétséget kizáróan felderítő eredmények szerint megrongálódott még két romboló és 4 szállítóhajó összesen 28.000 tonnával, köztük egy különleges partraszállítóhajó, amely zyalogságot vitt. Ennek nagysága 8000 tonna volt.

Ismételten meghiúsult a bolsevisták áttörése a Viipurin

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A karjalai földszorosan a harcok vasárnap rendkívül heveségűvé fokozódtak. A bolsevisták páncélosaik tömeges hirtelenséggel Viipuri irányában, mindenáron akartak törni. Áttöréseik azonban ismételten meghiúsultak a szívesen küzdő finn hadosztályok elszánt és ügyes ellenállásán. Az egyik szakaszon a finnek 10 szovjet páncélost semmisítettek meg.

Helsinki. (MTI.) A finn hatóságok elrendelték Viipuri kiürítését. A város la-

kóinak elköltöztetése már péntek óta folyik. A városban csak azok a személyek tartózkodhatnak, akiknek ottmaradása közérdekből fontos. A kiürítés a legnagyobb rendben halad.

Stockholm. (MTI.) Illetékes finn helyen közölték a Svenska Dagbladet helsinki tudósítójával, hogy az oroszok a Karjalai földszoros nyugati részén titokzatosan erős nyomást gyakorolnak a finn csapatokra. A Vammelsuunnál történt áttörésnél az oroszok gyors ütemben vonták össze tartalékaikat a finn arcvonal szárnyai ellen és hátában törtek előre. A finn csapatok a betörési helyektől nyugatra és keletre eredményesen védekeztek a támadókkal szemben. Leningrád vidékén az orosz légi-erő számára tíz támaszpont áll rendelkezésre. A szovjet előnyomulás alkalmával 2 ezer orosz repülőgép volt a levegőben a földszoros felett ami lehetővé tette számukra, hogy a finn állásokat megszarjadják és saját előnyomulásukat támogassák. A támadó orosz hadosztályok számát 15-re becsülik.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíráti Irodának: A véderő főparancsnoksága közli:

London és külső kerületei ellen a zavaró tűz vasárnap is egész napon át, valamint hétfőn éjjel váltakozó erővel tovább tartott.

Normandiában a harcok súlypontja St. Sauveur térségben volt. Az ellenségnek itt a tüzérségnek és légvédelemnek legerősebb harcbevételével sikerült biztosító állásainkat áttörnie és Barneville sur Mare mellett, Cherbourg-félszigetnek nyugati partját elérnie. Csapataink elreteszelő arcvonala innen délre és északra alakult ki. Az Ormetól keletre levő ellenséges hídfőt tovább szűkítettük. Páncélosokkal támogatott ellenséges ellentámadásokat vertünk vissza. Tillytől kétoldalt az ellenség széles arcvonalon erősebb gyalogos és páncélos erőkkel támadott. Valamennyi ellenséges támadás eredménytelenül összeomlott. St. Lotól északra egy előző napi betörést ellenlökésekkel kitisztogattuk. Itt különösen kitűnt a 3. ejtőernyős vadászkötelék Schimpf altábornagy vezetésével. Harcúrepülőgépek a hídfőállás előtt elsüllyesztettek 18.000 bruttó regiszter tonna hajóteret kitevő 2 kereskedelmi hajót és egy rombolót. További 4 kereskedelmi hajót, 29.000 bruttó regiszter tonnát és 3 rombolót súlyosan megromogtunk. Tengerészeti parti útegek Cherbourg-félszigettől nyugatra szintén megromogtak egy ellenséges rombolót.

Elba-szigetén az ellenség új erőstéseket tett partra. E sziget védői bátor parancsnokok, Gall vezérőrnagy parancsnoksága alatt hősiességű ellenállást tanúsítanak a az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. A nagy tulerőben lévő ellenség nyomására a csapataink végül is kénytelenek voltak a sziget északkeleti részére vissza nyomulni. A harcok tovább folynak. Torpedónaszádok Elba-szigetétől keletre elsüllyesztettek egy brit gyorsnávadót, 2 további pedig súlyosan megromogtak. A Grossetóól Perugiáig elterülő szakaszon vasárnap rendkívül nehéz csatánunk volt. Az ellenség összefogott erőkkel egész napon át támadott anélkül, hogy sikerült volna nagyobb terepnyeréséget elérnie. Különösen heves harcokra került sor a Peruziatól délnyugat-

ra és délre fekvő térségben. Csapataink elkeseredett ellenállást tanúsítottak a páncélosokkal támogatott, megismételt támadásokat tuluyomórészt közelharcokban szévérték.

Keleten meghiusultak a szovjet helyi támadásai a Kárpátok előterében Berezinánál és Vitebszktől kétoldalt még pedig az ellenség súlyos veszteségeivel. Nehéz német harcúrepülőgépek az elmúlt éjjel összefogott támadásokat intéztek Sarny vasuti csomópont ellen.

Egy északamerikai bombázókötelék, berepült Északnyugat-Németország felé és terrortámadásokat intézett több város ellen. Különösen Ham-

Japán vélemény a német megtorló fegyver alkalmazásáról

Tokió. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelentik: A kormány szóvivője kijelentette a külföldi sajtóképviseelők előtt, hogy az angolok egyáltalában nem emelhetnek óvatot a dinamit-meteor használatára ellen, mert nem vádolták kormányukat sem, amikor a hadvezetés hasonló módszereit használt.

Okaraki többek között a következőket mondotta:

— Pontosan emlékszem arra, hogy amikor megkérték Amerika elnökét, hogy a polgári lakosság elleni támadásokat szüntesse be, az elnök elutasítólag válaszolt és a katonai célokat helyezte előtérbe.

Tokió. (MTI.) A NTL. jelentik: A japán légierők a Marian-szigetek vizsein egy ellenséges hajókötelék ellen intéztek támadásukat alkalmával bombákkal és tor-

MEGNYILT a Katolikus Kör-1

MÁTYÁS-KERT

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

VARGA POLDI cigányzenekara szórakoztatja a nb. közönséget.

Minden idők legjobb konyhája.

Kitűnő italok.

Telefon: 18-50

burg, Hannover és Wesermünde lakóterületein keletkeztek károk és emberéletben veszteségek. A légifegyvernem és a haditengerészet légvédelmi tüzérsége megsemmisített 16 ellenséges repülőgépet.

„kormány” átvette a „teljhatalmat”. Azt beszélik, hogy a hatalom átruházása Badoglio részéről utódjára nem volt minden surlódástól mentes.

Eltűnt Rómából az új olasz kormány

Amszterdam. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelentik: Az angol hírszolgálat római különtudósítója jelentik, hogy az új olasz kormány minden tagja hirtelen eltűnt Rómából. Bonomi miniszterelnök, aki néhány nappal ezelőtt délre utazott, kijelentette, hogy egy-két napig lesz távol, de azóta sem őt, sem minisztereit nem látták viszont.

Egyetemi és főiskolai hallgatók jelentkezése honvédelmi munkára

A honvédelmi miniszter újabb rendelkezést adott ki az egyetemi és főiskolai férfihallgatók honvédelmi munkára igénybevétele tárgyában. A rendelkezésben felsorolt egyetemi karok és főiskolák honvédelmi munkára kötelezhető és végbizonyítványt meg nem nyert férfi hallgatói kötelesek a honvédelmi munkajegy átvételére, a honvédelmi munka eskütétele és utbaindításuk végett június 26-án 8 órától 18 óráig terjedő időben állandó lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint az illetékes népmozgalmi nyilvántartónál jelentkezni. Június 30-án 21 óráig kötelesek bevonulni az egyetemük, illetőleg főiskolájuk székhelyén lévő honvéd állomásparancsnoksághoz. (MTI)

Isztanbult megfontolásra készítik a London lövetéséről szóló hírek

Moszkva sértő lerohanásokat intéz Törökország ellen

Isztanbul. (MTI.) Az Interinf. jelentik: A városban mindenütt nagy feltűnést keltett a London lövetéséről szóló hírek. Itteni diplomáciai körök véleménye szerint a London ellen folyó támadások a külügyminiszter távozása után is legálább átmenetileg, visszatartják a török politikát attól, hogy engedjen az angol-amerikai nyomásnak és kényezzen nélkül kitégye magát a háború veszélyének.

Ankara. (MTI.) Az Interinf. jelentik: Ankarai politikai körökben, tekintettel a moszkvai rádióknak Törökországgal szemben újabb gyanús gyakori éértő kirohanásaira és a szovjet sajtó góromba hangjára, attól tartanak, hogy a Szovjetunió sajtó céljai szolgálatában szeretné kihasználni azt az eredményt, amelyet Anglia tiltakozó iratában már elért. Ankarai katonai körök felvetik azt a kellemetlen kérdést, vajjon a Szovjetunió részéről nem várható-e joggal komolyabb követelések a közeljövőben a tengerszorosok kérdésében?

Zsákutcába jutottak de Gaulle diplomáciai tárgyalásai

Páris. (MTI.) A NTL. jelentik: A francia hírszolgálat tangeri jelentése szerint Gaulle londoni tárgyalásait Algírban általában kedvezőtlenül ítélik meg. A nyilvánosság meggyőződött arról, hogy a diesszidensek vezetői Londonban semmit sem értek el és hogy a diplomáciai tárgyalások zsákutcába jutottak. Mindenekelőtt azt a tényt emelik ki, hogy

a londoni megbeszéléseken Amerika nem képviseltette magát.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelentik: Egy Rómából származó Reuter-jelentés szerint az új olasz

Több közmunkát kérnek a nagyváradi iparosok

Szabó Károly nyilatkozik az iparosság helyzetéről

A különböző iparos szakmákban az utóbbi időben jelentős tanonchiány mutatkozott. A változott körülmények között önkéntlenül is felmerül a kérdés, mi a helyzet ezen a téren most?

Ezzel kapcsolatban munkatársunk felkereste Szabó Károly ipartestületi elnököt, aki a következőket mondotta:

— A tanonchiány éppen úgy félt az most is, mint az átállítás előtti időkben. Ezzel szemben azonban az a tény, hogy iparospályákra csak kevés tanonc jelentkezik, most kevésbé érinti a mestereket, mert — részint a nyári időre való tekintettel a munkában is bizonyos pangás következett be. A munkatöbblet növelésére egyébként az ipartestület központi vezetősége már felterjesztéssel és személyes közbenjárással fordult az illetékes miniszteriumhoz, kérve azt, hogy az iparosság mielőbb és minél több közmunkát kapjon. Szerintem ennek a kérelemnek a teljesítése tökéletesen megoldaná az egészen átmeneti jellegű zökkenőt.

Ami a munkások helyzetét illeti — folytatta Szabó Károly — a néhány hónap előtti 3737 munkással szemben jelenleg mindössze 2315 munkás dolgozik az ipari műhelyekben. Eszerint 1422-öt, mint munkanélkülit kellene nyilvántartanunk, a munkaközvetítő hivatalban azonban az említettől csak jóval kevesebb számú munkás jelentkezett. Ennek oka nyilván az, hogy sokan katonai szolgálót teljesítenek, de számításba vehetjük azt az eshetőséget is, hogy a „munkanélkülinek” nyilvánuló munkások egy része a változott viszonyok mellett kedvezőbb elhelyezést nyert. Ezekre vonatkozóan természetesen hozzánk pontos információk nem érkezték, egyet azonban nyugodt lélekkel állíthatok — fejezte be nyilatkozatát az ipartestület elnöke — a közmunkák gyors megvalósítása kenyeret adna azoknak a munkásoknak is, akik esetleg jelenleg munkanélküli vannak. Ha ugyanis több a munka, több alkalmazottat foglalkoztatnak a mesterek.

Becsületesen és hazafias magyar szellemtől áthatva állták meg helyüket a keleti harc-téren a váradi és biharmegyei fiúk

Hitler vezér és kancellár is tudomást szerzett a fiuk vitéségéről

Nagyvárad, jún. 20. Vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy, aki hosszú időn át vezényelte a harc-téren a Nagyvárad és Bihar vármegye fiaiból álló hadosztályt, nagyváradi lakásán fogadta a Magyar Lapok, és az Erdélyi Néplap munkatársait.

— A napokban olvastam, — kezdte a beszélgetést a vezérőrnagy, — dr. Gergely Ferenc ügyvéd felhívását a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetsége helyi szervezetének megalakításával kapcsolatban. Nagyjelentőségű, szükségesség kezdeményezés ez, megnyugtatólag fog hatni a harc-téren küzdő honvédekre a tudat, hogy ez a szervezet megvédi érdekeiket. Dr. Gergely Ferencnél jó kezekben van a helyi vezetés: ő előbb zászlósi, majd hadnagyi rangban 12 hónapig volt a harc-téren s mint hadosztálysegéd-tiszt kitűnő katonának és kiadó szervezőnek bizonyult.

Kitűnően megállták helyüket a bihari fiúk

Ezután így folytatta a vezérőrnagy:

— Tizenhárom és fél hónapig vezényeltem a Nagyvárad és Bihar megye fiaiból alakult hadosztályt s büszkén és magabiztosan állapíthatom meg, hogy a nagyváradi és biharmegyei fiúk, a tisztek és a legénység állományhelyek egyaránt hazafias magyar szellemtől és katonai kötelességtudástól áthatva becsületesen állották meg a helyüket, kifogástalanul viselkedtek s úgy a magyarságot, mint a honvédséget a legméltóbban képviselték. A leggyeszebb közlegénytől a magas műveltségű tisztekig mind azzal a megingathatatlan meggyőződéssel harcoltak Oroszországban, hogy hazánkat, családjainkat csak ott tudjuk megvédeni. Hogy ez áldozat nélkül nem lehetséges, az a háború természetes velejárója. Ha nem lettek volna emberek, akik életüket feláldozták, nem tudtunk volna helytállani.

— Egy ilyen sereget szervezetében vannak harcos és nemharcos részek. Az ellenség előtt azonban nincs különbség az egyes alakulatok között. Mert legyen az vonat-katona, egészségügyi vagy élelmezési honvéd, úgy harcolt fegyverrel, géppisztollyal, kézigranáttal, mint akár melyik elsővonalbeli harcos. Olyan vidékeken voltunk, ahol bizony nem volt összefüggő arcvonal; minden oldalról állandóan támadtak bennünket, s a legnehézebb helyzetekben olyan jegyzelmességet, harci készséget tanúsítottak a biharmegyei és nagyváradi fiúk, oly bátran és eredményesen verekedtek, hogy a németek, akiknek kötelessége tartozottunk, a legnagyobb elismeréssel adóztak nekünk és igen nagyra értékelték minket, magyarokat. Így például a februári és márciusi, Kovel-körüli harcok után a német hadtestparancsnok, akihez a hadosztály tartozott, azt táviratozta a Német Birodalom vezérének, hogy ezekben a harcokban a legnemesebb formában valósult meg a magyar-német fegyverbarátság.

A német-magyar fegyverbarátság

Arra a kérdésünkre, hogy a hadművelési területen milyen a viszony a németek és a magyarok között, így felelt Kálmán vezérőrnagy:

— Ugy szolgálatban, mint pedig a magánéletben a lehető legszívesebben és megértőbb volt közöttünk a viszony. A németek minden szükségletünkről a legmesszebbmenően gondoskodtak, állandóan őszinte kifejezését adták annak, hogy megbecsülnék bennünket és hogy egyenlő harci értékű katonáink és fegyvertársaink tekintetében minket. Megnyilatkozott ez a bajtársi érintkezés formái között is, de a legjobb bizonyíték erre az, hogy tisztjeinket és legénységünket egyaránt számos kitüntetésben részesítették.

— Érdekes epizód jut ezzel kapcsolatban eszembe, — folytatta vitéz Kálmán Imre. — A hadosztály harcászati jele a félhold volt. Mi voltunk a magyar félholdas hadosztály. Megfigyeltem, hogy egy német katona észrevette ezt a jelet egyik szekérünkön és megkérdezte bajtársát: „Hogyan? Ezek törökök...?” „Nem, — felelte az, — magyarok. De ezek is olyanfajta. Kitűnően verekednek.”

— Másrészt természetes, hogy a honvéd is csodálattal adózik a német katonáinak teljesítményeinek és minden honvéd a legőszintebb bajtársi érzéssel viseltetik a német katona iránt. Mindenki megvan odakiint győződve a német-magyar fegyverszövetség szükségességéről, arról, hogy csak együtt harithatjuk el a bennünket egyaránt megsemmisítéssel fenyegető bolsevik veszélyt, de arról is,

Erős lelki kapcsolat a tisztek és a legénység között

Aztán a tisztek és a legénység közötti viszonyról beszélt a vezérőrnagy.

— A közös veszély, a közös furdalmak és teherviselés folytán annyira elmélyült és megerősödött a lelki kapcsolat a tisztek és a legénység között, hogy ez a háború után is jótékonyan fogja éreztetni hatását. A legénység számít arra, hogy az a tiszte, aki a harc-téren vezette, a polgári életben is vezetni fogja. Az első világháborúban is kialakult már bizonyos mértékig a bajtársi közösség az egyszerű honvéd és a tiszte között, de ez fokozott mértékben jelentkezik most, a nemzeti hadseregben, ahol a tiszte saját véreivel küzd egy csatasorban és ahol minden egyes katona tisztában van azzal, hogy saját népének létérdekeiért harcol. Az új idők szociális szelleme is kétségteljesen hozzájárult a lelki kapcsolat, a kölcsönös megértés és bizalom megerősítéséhez s nem lehet vitás, hogy annak a közösségi szellemnek, amely a harc-téren kialakult, kell majd egybeforrasztania a polgári életben is a társadalom különböző rétegeit.

— És itt említem meg, — folytatta Kálmán vezérőrnagy, — hogy milyen hatással volt a harc-tér katonáira a rendszerváltozás híre. Váratlanul ért mindnyájunkat s eleinte a bizonytalanság érzését keltette bennünk. De amikor megjelentek a magyar kormány első intézkedései és különösen a zsidókérdés megoldására vonatkozó rendelkezések, úgy a tiszteket, mint a legénységet megnyugvás és a jövő biztonságába vetett hit töltötte el. Míg azelőtt nem érezhettünk szilárd háttérrel magunk mögött, a rendszerváltozás óta általános lett a meggyőződés a harcoló honvédek soraiban, hogy 1918 nem fog megismélni s az áldozat, amelyet a nehéz harcokban hozunk, nem lesz hiábavaló

hogy a magyar-német fegyverszövetségben győzni fogunk, mert győzni akarunk.

Az orosz gépemberek

Az orosz népről és a bolsevik katonáról ezeket mondta a bihari hadosztály volt harc-téri parancsnoka.

— A régi rabszolgaságra emlékeztem az oroszországi állapotok. Kiül a bolsevizmus minden egyéniséget, akaratot, Gépembereket formált, akik terrorizáltak, fásultak és közönyösen teljesítik a parancsot. Igénytelen, hatalmas élettani erejű nép az orosz, erről a közvetlen szemlélet is meggyőzhetett bennünket. Mindenütt feltűnt nekünk a rengeteg, egészségtől duzzadó gyerek. Ebben a szaporaságban, életérőben, igénytelenségben látom a legnagyobb veszélyt, ami bennünket Kelet felől fenyeget. De azt is meg kell adni, hogy jó katona az orosz. Még sebesülten is harcol, amíg mozogni tud. Nem tűz az, ami egyik-másik jelentésben olvashattunk, hogy úgyszólván egyenként kell agyonverni őket... —

Az orosz lakosság és a magyar honvédség között azonban mindenütt jó volt a viszony. A magyar katona ember-ségesen bánt a néppel s ahol lehetett, segítségére volt. A lakosság bizalommal kereste fel honvéd-orvosainkat, akik készséggel, odaadással álltak rendelkezésükre.

Végül a harc-tér magyar katonái és az otthon közötti kapcsolatról szólt Kálmán vezérőrnagy. Halásan nyilatkozott arról, hogy úgy a Magyar Lapok, mint pedig az Erdélyi Néplap jelentős példányszámában jut ki a hadművelési területre, úgy a két lap kiadói-vitalának, mint pedig olvasóközönségének jóvoltából.

— Ezek az újságok, — mondotta — elképzelhetetlenül nagy, lelkesítő és megnyugtató hatással vannak a kint küzdő honvédekre. Olyan lelki összeköttetést teremtenek, amelyről nehezen tud fogalmat alkotni magának az, aki

Gettóban garázdálkodó tolvajokat tett ártalmatlanná a rendőrség

(Nagyvárad.) Az utóbbi időben akadtak elvetemült emberek, akik az új helyzetet kihasználva, most már nem a hatóságok által hivatalosan lezárt zsidó lakásokat, hanem az elhagyott gettót fosztogatják rendszerezésen. A gettót őrző rendőrszemet kijátszva jutnak be oda és az ottmaradt elszállításra váró ingóságokból válogatnak és visznek el megfelelő dolgokat.

Most azonban a rendőrség erélyes fellépése gátat vetett ennek az elvetemült garázdálkodásnak és az elmúlt nap folyamán több gettó tolvajt sikerült kézre keríteni.

Igy került kézre Pap József 37 éves napszámos, aki a kerítésen keresztül lopódzott a gettó területére és onnan több női ruhát és különböző felhárnyékat vitt magával. Benesik Elek 34 éves, Dobó-utca

ezt közvetlen élmények alapján nem tapasztalta. Kérem a biharmegyei és nagyváradi közönséget, hogy ezt a lelki kapcsolatot igyekezzenek a jövőben a Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap útján még szorosabban fűzni, mert a harcosok lelki erejét, küzdőképességét rendkívüli mértékben fokozza, ha olvashatják a hazai híreket s ha látják, hogy az ott honlók gondolnak rájuk.

— Hasonlóan jó hatással voltak katonáinkra a szeretetszolgálatok, amelyeket Bihar vármegye és Nagyvárad közönsége küldött. Tudtuk, hogy az otthon a szó szoros értelmében a szájától vont a el mindazt, amit a harc-térre juttatott, azért meghatódott érzéssel, boldogan fogadta, tiszt és egyszerű honvéd egyaránt, ezeket a szeretetszolgálatokat. Elképzelhetetlenül jól esett mindenkinek a kis „haza”, annak ellenére, hogy élelmezés tekintetében hiányt nem szenvedtünk s egész idő alatt úgyszólván tejben-mézben fürödünk. A harc-tér katonái halásak az otthonnak... Még arra szeretném kérni Bihar vármegye és Nagyvárad közönségét, beleértve természetesen a hatósági vezetőket is, hogy figyelemmel a mai helyzetre, amelyben lehetőség nyílik a keresztény magyar társadalom gazdasági színvonalának emelésére, tartsák szem előtt a harcosok érdekeit és gondoljanak arra, hogy ők is, sőt elsősorban ők részesüljenek azokból az előnyökből, amelyek a most folyó átrendezések során juttathatók.

A félholdas lófarkos zászló

Ezekkel a szavakkal fejezte be nyilatkozatát vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy. Bücsizáskor dr. Baán Árpád orvos-alezredes vette át a szót, aki a nagyváradi és biharmegyei hadosztály vezető orvosa volt a harc-téren. Elmondotta, hogy vitéz Kálmán Imre vezérőrnagy mindvégig katonásan szigorú, de megértő és igazságos parancsnok volt hadosztályának. Mindenütt, a legveszélyeztetettebb pontokon is együtt volt katonával, kivette részét a harc-tér megpróbáltatásaiból és a szó legnemesebb értelmében megvalósította a bajtársi közösség gondolatát a parancsnok és alárendeltjei között. Katonái nagy szeretettel voltak iránta, bizalommal köztölték vele panaszaikat s ő atyai gondossággal tett meg mindent honvédei érdekében. Mikor a vezérőrnagy távozott a harc-térről, a bihari fiúk haláluk és szereteik kifejezésül kedves emléktárgyat nyújtottak át neki: egy lófarkos zászlót a félholddal, a hadosztály harci jelel.

Jávor Béla.

Hogyan működik az új német titkosfegyver?

Feltevések az új fegyver szerkezetére vonatkozóan

A *Magyarország* legutóbbi számában *Farkas István* érdekes cikket írt az új német fegyverről. Cikkéből ismertetjük a következő részletet:

A repülés történetében forradalmi fejezet volt a robotpilóta feltalálása. Első ízben akkor hallottunk róla, amikor *Whiley Post*, az egyszemű amerikai pilóta nyolc nap alatt körülrepülte a Földet. A szakasjtó akkor megírta, hogy *Post* nem egyedül utazott: magával vitt egy robotpilótát is, amely átsegítette az egyfolytában való repülés szörnyű fáradalmain. A robotszerkezet a felszállás és leszállás közti időszakban önműködően, minden vihar vagy más befolyás ellenére, pontos beállított irányban tartotta a gépet s így a fizikai munka alól, amit a szerkezetek állandó megfigyelése, a helyhezköttetés stb. jelent, felszabadította magát az emberpilótát. A gép fordulását az automata majdhogyan utólrétegetlenül lágyan, zökkenésmenyesen, az iránybantartást pedig abszolút pontosan végezte a beszámlolók szerint.

Ahol az agy és szív helyett pörgettyű dolgozik

A robotpilóta szerkezetében a gondolkodó agy szerepét pörgettyűk töltik be. Az idegeket a lég- és olajátvitel vezetékei pótolják, az izmok és szív feladatát pedig olajmozgató dugattyús hengerek végzik. A repülőgépvezetés két főfeladata az, hogy a gép mindig a kívánt irányban maradjon és amíg csak lehet, vízszintesen repüljön. Mint annakidején *Steff Tibor*, a kérdés egyik legjobb magyar szakértője a dolgot megvilágította. — az iránybantartást úgynevezett kurzuspörgettyű, a vízszintes helyzetet biztosító munkát pedig horizontális pörgettyű biztosítja. A pörgettyűket a legolcsóbb üzemanyag, maga az áramló levegő hajtja. Ha mármost a gép nem akarna engedelmessé válni, vagyis kitörne a kívánt irányból vagy ekből, a pörgettyűk azonnal reagálnak a kitérésre és a megfelelő kormányfelületek helyes beállítása által a kitérést azonnal helyesítik. A gép megváltozott helyzete ugyanis nyomban más légáramlást idéz elő. Ez a változás egy igen érzékeny membrán-dobozhoz közvetítődik. A membrán működni kezd és mozgásba hozza a megfelelő dugattyúkat, ezek pedig a hozzájuk csatolt kormányfelületeket állítják a helyesítés elemeinek megfelelő helyzetbe.

A robotpilóta feltalálásának idején a pilóta előtt levő műszerfalon négy színes gombot találhattunk. Ezek megnyomása pillanatában a gépet a robot tetszőleges irányban vezette, akár le, akár fel, akár vízben, vagy körben. Az iránytartó „kurzuspörgettyűt”, mint *Steff* írta, kettős keretben úgy függesztették fel, hogy a pörgettyű teljesen szabad térben dolgozott s minden oldalról egyensúlyban maradt bármely kilengés esetében. A fordulások tehát nem

hatottak rá. Más a helyzet a horizontális pörgettyű esetében. Forgási síkja mindig vízszintes marad. Amelyik pillanatban akár szél, akár más befolyásra a gép kibillenne vízszintes helyzetéből

A rejtélyes „robbanótestek” és az autópilóta

A robotpilótát jóval a háború megkezdése előtti években az egyik ismert német gyár dolgozta ki és hozta forgalomba átütő sikerrel. Németeké a hajókormányos robot első bevetésének dicsősége is. Most tehát, amikor angol részről a jelenleg gyakorlatba vett robbanótestek dolgában minduntalan arról beszélnek, hogy a találmány nem lehet más, mint rakéta-üzemszerkezetekkel tetszés szerinti távolságra, tehát akár száz, akár tízezer kilométer messzeségre hajtható, kétségtelenül az elindítás előtt robotszerkezetre beállított valami, nem lehetetlen, hogy tényleg felhasználta a német tudomány a fentebb ismertetett és tökéletes pontossággal dolgozó automatákat, amelyek az elindított és robbanóanyagot szállító szerkezetet bármennyire is vízszintes, akár más kívánt helyzetben tartják s abban a szempillantásban bocsátják el a robbanótestet, amikor az elindító azt kívánja.

Hogy a robbanóanyag, vagy helyesebben csak „anyag”, amely a kívánt célpontban kifejti hatását, micsoda, az nem tartozik az értekezés keretébe és dörösz lenne vele kapcsolatban találgatni. De az elzártság mikéntje feltétlenül kapcsolatban kell legyen a robotpilóta-találmánnyal, mert eddig sikerült

s a pörgettyű által létrehozott mesterséges horizont elemei megváltoznak, a szerkezet azonnal helyreállítja a hibát és a gépet mindenképpen újból vízszintes helyzetbe tereli.

megállapítani, hogy a gépezet nem a kilőtt lövedék ismert parabolikus röppályáját mutatja, hanem vízszintesen és eddig el nem ért sebességgel száguld. Mivel pedig a szerkezetet nem ember vezeti, nyilvánvaló, hogy a „gondolkodó pörgettyű” tartja a kívánt irányban. Ugyancsak valószínű az is, hogy a kurzuspörgettyű szerkezetén beállított elemek gondoskodnak a hatóanyagok a kellő időben és kellő helyen való elhelyezéséről.

Ha még hozzátesszük fentiekhez, hogy a robotpörgettyű-gépek előállítására egyáltalán nem túldrága feladat, a rakéta-szállító szerkezet pedig teljesen megoldott kérdés: mi sem nyilvánvalóbb, hogy a most bevetett új fegyver katonai költségvetési szempontból nem jelent túlzott kiadásokat, sőt lehet, hogy olcsóbb, mint embervezette óriásrepülőgépekkel történő bombázási eljárás. Amikor tehát az angol égen megjelentek a „sárga fénycsóvák”, bizonyára nehezen kitanulmányozható s utánozható „meteorológusok”, feltehetjük éppen a rakétákkal mozgatott szerkezetek jellegéből, hogy ilyen új fegyver könnyedén áttekeli az egész Atlanti-óceánt is, ha kell. Ez esetben pedig az Európa ellen annyit hűnt elkövetett amerikaiak is meg fogják ízlelni, mi is az a totális háború...

UZEN A FRONT

Isten segítségével nemsakáca hazamegyünk győztesen

Honvédeink nagy szeretettel köszöntik lapunkat

A mai postával különösen sok és érdekes tábori levelet illetőleg levelezőlapot hozott a posta. *Czirják Béla* honvéd a V. 547 tpből ezeket írja: Mint kedvelt lapjuk előfizetője, küldöm a messze távolból üzenetemet és üdvözlőmet *Jávor Béla* szerkesztő testvérnek. A továbbiakban arra kér, hogy üzenetét és bajtársai üzeneteit tolmácsoljuk. Kérését készséggel teljesítjük. Ime: a V. 547 tpből *Pethő László* szakaszvezető üzen *Nagyváradra* és szeretettel köszönti menyasszonyát *Varga Zsófiát* és a *Varga* családokat, ugyszintén a *Perey* családot és az összes ismerőseit. Hála Istennek — írja — jól van és kéri hozzátartozóit és ismerőseit, hogy ne aggódjanak.

Varga József szakaszvezető *Diószegre* üzen menyasszonyának, *Jenei Jolikának* és szüleinek *Nagyváradra*, bátyjának és édesanyjának *Kiskerekibe*. Ő is mindannyiukat szeretettel üdvözlö, szintén jól van és kéri, hogy ne aggódjanak miatta. *Czirják Béla* honvéd a *Magyar Lapok*

kat köszönti, mint régi előfizető, továbbá családját. Nagyon sok szeretettel köszöntöm őket — írja többek között — édes jó apámat, testvércimemet és a *Gallo* családot. Ne aggódjanak és szorgalmasan írjanak. Majd így folytatja levelét: *Tempa Ferenc* porcellán-kereskedő testvért és *b. nejét; Demjén Antal* és *Szilágyi Jenő* testvéreket üdvözlöm, továbbá *Katikát* és jó egészséget kívánok. A *NAC* bajnokságának örvendek. *Czirják Béla*, akit bizonyára sokan ismernek *Nagyváradon* és levelének számosan örvendenek, sorait a következő szavakkal végzi: A keresztény magyar hazánk megerősödéséért imádkozunk. Fegyverrel a kezünkben harcolva, igaz magyar katonabecsülettel minden magyar testvérünkkel együtt küldjük üdvözlőnköt...

Hell Ferenc honvéd tpb. 889. ezeket írja: Kérjük sziveskedjenek közölni a magyar lányokkal, hogy a fronton küzdő magyar katonákat sorakkal szórakoztassák. Várják lapjaikat a C 889. tábori postaszámra a következők: *Demeter György* szakaszvezető, *Rontó János* tizedes, *Szalontai János* honvéd, *Vajas Sándor* honvéd, *Hell Ferenc* honvéd (a lap küldője), *Erki János* honvéd, *Ocsák György* honvéd, *Kardos László* honvéd, *Seres János* honvéd és *Debreczenszki Márton* honvéd. A viszontlátásra — fejezik be sorukat derék honvédeink, sorukat várjuk hamarosan!

Kóty Péter, a kiváló fiatal énekes, a

Szigligeti Színház színésze és a *Kolozsvári Opera* volt tagja, szintén a fronton van. A mai postával tőle is érkezett egy tábori levelezőlap. *Kóty Péter* Horvát *Imre* kollektívának címezi levelezőlapját és a következőket írja: Kedves *Barátom Imre*, én jól vagyok, hála az Istennek, kívánok jó egészséget a következőknek: *Jávor Béla* és *Tabéry Géza* szerkesztő uraknak, továbbá *Putnik Bálint* sziniszegítő urnak. Nemsokára megyünk háza győztesen! — ha az Isten megsebit. Végül elnézést kér a derék, kedves *Kóty Péter*, így kicsit kuszaan ír, de — mint megjegyzi — az első vonalban van.

A mai postából *dr. Lintner Béla* ügyvéd, azaz zászlós levelét idézzük meg. — *Lintner Béla* levelét is szöszterint közöljük:

Folyó hó 1. óta — írja „valahol *Galiciában*” keletkezésű lapján *Lintner Béla* minden nap megkapjuk a mi szerett *Magyar Lapunkat*. Fogadják érte alakulatom minden tagjának nevében hála köszönetünket. Mi itt hősiessé kitarunk és kérjük, küldjék továbbra is a mi kedves és szeretett *Magyar Lapunkat*. Otthon majd bővebben beszámolunk élményeinkről!

A mai gazdag postából a fenti négy levelezőlapot közöltük. A továbbiakra még hoinapi számunkban sor kerül.

Rendelet a beszoigáltatási kötelezettség módosításáról

A hivatalos lap a közellátásügyi miniszter két rendeletét közli. Az egyik az ideit, a másik a tavalyi, de július 1-ig még érvényes rendeletnek egy-egy szakaszát kiegészíti, illetve módosítja. Kiegészül tehát az új beszoigáltatási rendeletnek az a szakasza, amely a beszoigáltatási köteleesség teljesítésébe beszámítható szolgáltatásokat sorolja fel.

Eszerint az a gazdálkodó, aki közeleggel, várossal kötött állattartási szerződés alapján köztenyészésre szolgáló apaállatot, tenyészikát, tenyészkanat, tenyészost tart, írásban kérheti nyilvántartó hatósága útján a közellátási kormánybiztosától az apaállat takarmányozására a szerződés értelmében felhasználható termények beszoigáltatását. Ha a gazdálkodó az apaállatot egy évnél rövidebb ideig tartja, legfeljebb annyi búzaegység beszámítását szabad megengedni, amennyi egy évi tartásúért beszámítható búzaegységből arányosan a tartás idejére esik. A rendelet július 1-én lép életbe. A gazdálkodó személyében történt változás esetén a beszoigáltatási köteleesség megsztásáról szóló intézkedést a mult esztendei másik rendelet módosítja.

Az átadó beszoigáltatási köteleességnek teljesítésébe csak akkor számítják be, ha az átvevő beleegyezik saját beszoigáltatási köteleességének ugyanolyan mértékű felemelésébe.

Az engedély alapján az átadott takarmányt és állatot az átadó, illetve az előd beszoigáltatási köteleességnek teljesítésébe beszámítják az utódot ugyanolyan mértékben beszoigáltatási köteleességgel terhelik meg.

A rendelkezések ezenkívül intézkednek a kettős birtokosok ügyében és számos a tenyészőket érintő kérdésben tartalmazznak fontos utasítást.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Rádióműsört akar?

Vegyen

Rádióéletet, Délibábot

Kapható a MAGYAR LAPOK arusainál

KORONA filmszínház

Budapest négy legnagyobb filmszínházával egyidőben!

EZ TÖRTÉNT BUDAPESTEN

Aki a mai nehéz időben jókedvűen, gondatlanul akar nevetni - és ki nem akar? - az okvetlenül megnézi ezt a filmet!
 Ez maga a vigjátékok vigjátéka.

Íme a főbb szereposztás: Muráti Lili, Kiss Anni, Ladomerszky Margit, Hajmássy Miklós, Rainay Gábor, Maklár Zoltán

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZELÉNYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A FÜHRER ÜDVÖZLŐ TAVIRATA MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJÁHOZ

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról jelentik: A Führer Horthy Miklósnak, a magyar királyság kormányzójának születésnapja alkalmából szívélyes-hangu táviratban fejezte ki jókívánásait.

A FÉRFI KONGREGÁCIÓ FIGYELMÉBE. A hirtelen elhunyt Grenerczy Béla MÁV felügyelő lelkiüdvéért holnap, szerdán reggel 8 órakor az olasz plebániatemplomban szentmisét mond Gálffy Sándor apát. Ezután kéri a kongregánistákat és az elhunyt ismerőseit, hogy a szentmisén megjelenni szíveskedjenek.

NAGYMÉRVŰ KORLÁTOZÁS VÁRHATÓ A GÉPKOCSIFORGALOMBAN. A Pest írja: Értesülésünk szerint illetékes helyen a gépkocsiközlekedés átszervezésével foglalkoznak. Nagymérvű korlátozás várható. Felmerült az a terv, hogy német mintára bérgepjárművet, vagyis taxit csak rendőri, vagy más hatósági személy közbejöttével lehet használni. A magángépkocsiforgalom ügyében a döntés rövidesen várható.

A bevonult szünetelő ízem után kaphat-e adókedvezményt? A háborús katonai szolgálatra bevonult önálló iparos, amennyiben iparát szüneteltetni kénytelen, a szünetelés tartamára kivett általános kereseti és jövedelemadójának arányos részére törlést kérhet.

ADOMÁNY BIRÓ FERENC RÉSZÉRE. Megérkezett az első adomány szerkesztőségünkbe Bíró Ferenc részére. Lapunkban megírtuk, hogy ifj. Tarsai András hősi halált halt. Most érkezett meg a harctérről az ifjú hős pénzmardvány, 10 pengő. Szülei átadták szerkesztőségünknek azzal, hogy juttassuk el Bíró Ferenc részére.

A NÉMET AKADEMIA NAGYVÁRADI LEKTORÁTUSA

A Lektorárus újból megkezdte működését

Szünidei tanfolyamok lesznek augusztus 1-től szeptember 15-ig. Beiratkozások július 15-től Vasárnap, június 25-én Filmmatiné a Belvárosi Mozgóban d. e. 11 órakor. Műsor: Sport- és kulturfilmek, valamint hirdők. Jegyelövet csak a Belvárosi Mozgóban.

Orvosi hír. Dr. Petz Gyula orvos, katonai szolgálatból leszerelve, rendeléseit magánbetegek részére Hitler A.-u. 19. szám alatt ismét megkezdte. Rendel. délután 3-5. Telefon: 12-37.

Megfojtotta újszülött gyermekét. Nagyvárad, június 20. Gerdán Etelka körösapátszegei leányasszony úgy intézte a dolgot, hogy újszülött gyermeke megfulladjon. A halott gyermeket azután egy árcok mellett rejtette el. A dolog rövidesen kitudódott és a gyermeket megölő anyát a csendőrség elő is állította és átadta az ügyészségnek. Így került az ügy a nagyváradi törvényszék elé, amely — dr. Beóthy Konrád egyetemi rendkívüli tanár, törvényszéki orvosszakértő véleményének meghallgatása után Gerdán Etelkát bűnösnek mondotta ki gyermekölés büntetésben és ezért — jogerősen — 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. A vizsgálati fogsággal 1 hónapot és 7 napot a bíróság kitöltöttnek vett.

Megdézsmálta a postacsomagokat — kéthónapot kapott. Nagyvárad, június 20. Erdélyi Sándor, a margittai postahivatal kézbesítője többször megdézsmálta a gondjaira bízott postacsomagokat és azokból selymet, nyaksálakat, selyemharisnyákat és puderdobozokat emelt ki. Erdélyi Gergelynél viszont néhány kisebb tárgyat találtak, amelyekről kétségtelenül beigazolódott, hogy azok csakis az ellopott holmikból kerülhettek birtokába. A törvényszéki főtárgyalás során Erdélyi Sándor töredelmesen beismerte a terhéről rótt bűncselekmény elkövetését és részben Erdélyi Gergely is beismerő vallomást tett. A törvényszék Erdélyi Sándort hivatali sikkasztás vétsége miatt 2 hónapi, Erdélyi Gergelyt pedig orgazdaság vétsége címen 2 heti fogságbüntetésre ítélte jogerősen.

Június 26-án és 27-én tárgyalja a nagyváradi törvényszék Fekete Béla bűnügyét

Mintegy 38-40 tanút hallgatnak ki a kétnapos tárgyaláson

Nagyvárad, jun. 20. Ez év első hónapjában nagy szenzációt keltett a Casinomozgóban felfedezett bűntény, amely

Az alispáni beiktatás után elmaradt diszebed arát a bombakárosultaknak adományozták. Vitéz Sági József, Pest vármegye alispánjának ünnepélyes beiktatása alkalmából az idén, a háborús helyzetre való tekintettel elmaradt a hagyományos alispáni diszebed. A vármegye törvényhatósági bizottságának tagjai és a beiktató ünnepségen megjelent előkelőségek ebédmegváltás címén 996 pengőt gyűjtöttek össze, amelyet a bombakárosultak javára fordítanak. (MOT)

Közzgyűlési meghívó. Folyó hó 22-én délután 5 órára rendkívüli közzgyűlésre hívjuk az összes hűsípárosokat. Tekintettel a rendkívül fontos közellátási kérdésre, amelyek a közzgyűlés összehívását szükségessé tették, kérünk minden hűsípárosot, hogy saját érdekében teljes számban jelenjenek meg az Ipartestület földszinti nagy termében.

Szatmár- és Borsod vármegyék a nemzeti összefogás mellett. Kassáról jelentik: (MTI) A város törvényhatósági bizottsága elfogadta Borsod megye átiratát a nemzeti erők összefogásáról. — Szatmárnémetiből jelentik: (MTI) Szatmár megye törvényhatósági bizottságának közzgyűlésen foglalkozott Borsod vármegyének az egypárt rendszer érdekében küldött átiratával, amelyet magáévá tett.

Halálos szerencsétlenség érte az amerikai légigyalogság vezénylő tábornokát. Amszterdamból jelentik: (MTI) Angol jelentés szerint Franciaországban halálos szerencsétlenség érte az amerikai légigyalogság vezénylő tábornokát, aki szállítóvitőlázorepülőgépen utazott, lezuhant és életét vesztette.

az ügyészségi fogházba juttatta a mozgóképszínház jölmert magastermetű jegyzetőjét, a titokzatos Fekete Bélát. Mint ismeretes, múlt év december 7-én eltűnt a városból Bököfi Teréz nagyváradi gyermekleány és egy hónap múlva felfedték fel holttestét a nevezett filmszínház erkélyének padlózata alatt elrejtve. A felfedezés után minden jel arra mutatott, hogy a gyermekleány Fekete Bélával fenntartott összeköttetései és a titokzatos haláleset között összefüggés van és megindították a vizsgálatot a züllött életet élő, beteghajlamú Fekete Béla ellen.

A királyi ügyészség elfűszítette a vádiratot Fekete Béla ellen és a törvényszéki tárgyalást június 26. és 27-ik napjára tűzték ki. Mint értesülünk, a hétfői és keddi tárgyalásokra eddig mintegy 38-40 tanút idéztek meg.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük: „MAGYAR LAPOK”-at

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, akik szeretett férjem elhunytá alkalmával fájdalmanat részvétükkel enyhíteni igyekeztek ezuton mondok hálás köszönetet. Özv. Grenerczy Béláné.

Zsidó lakásba akart betörni, de tetten érték

Nagyvárad, június 20. Ugy látszik, még mindig kísértének és csábítanak a lezárt és elhagyott zsidó lakások, helyesebben az otthagytott értékek. A rendőrségnek még mindig dolga akad a zsidó lakások fosztogatásával.

Tegnap is az esti órákban, a Hiatky Endre utcán szolgálatot teljesítő rendőrszem egy gyanúsán viselkedő férfire lett figyelmes, aki a 14-es számú ház előtt sétált. A rendőr meghuzódott az egyik kapualjban és onnan figyelte tovább az alakot; nem hiába, mert az, miután jól körülnézett és biztonságban érezte magát, belépett a ház kapuján. A rendőr utána ment és éppen abban a pillanatban fűlelte le, amikor feszítő vassal az egyik lezárt zsidó lakás ajtaját igyekezett kinyitni.

Bekisérte a rendőrségre, ahol kiderült, hogy a tettenért tolvaj Juhász István Kaszárnya-u. 18. szám alatti lakossal azonos. Kihallgatása után őrizetbe vettek.

A gettóba ment átöltözni, de már nem vihette magával a lopott ruhákat

Nagyvárad, június 20. Tegnap este az egyik honvéd egy fiatal suhancot adott át a gettóorségnek, akit éppen abban a pillanatban fogott el, amikor egy megtömött zsákkal át akart mászni a kerítésen. A zsákok felbontották és abban a maszt ágyneműt és fehéreneműt találtak.

Kiderült, hogy az elfogott tolvaj Veres Károly 19 éves munkanélküli, egy jókora zsákkal felszerelve, még délben belopódott a gettóba és az egyik lakatlan házban nagymennyiségű drága fehéreneművel tölte azt meg. Azután nyilván azért, mert a maga ruhájával nem volt megelégedve, egy jobbat és finomabbat választott ki a szekrényből és ott helyben átöltözött. Így megrakottan és átöltözötten azután úgy akarta elhagyni a gettó területét, hogy a kerítésen kidobta a zsákokat, maga pedig utána akart mászni. Ekkor lett rá figyelmes a honvéd, aki elfogta és azonnal átadta a gettóorségnek.

Veres Károlyt kihallgatása után őrizetbe vették.

Tisztes eredményt ért el a Vidéki válogatott labdarúgó csapata

Nagyvárad, június 20. Lapzártakor kaptuk a rendkívül rövid értesítést Zagrából, hogy 96 óras viszontagságos út után hétfőn tartották meg a Zagráb-Vidéki válogatott labdarúgómérkőzést, amely a horvátok 2:1-es arányú győzelmével zárult. A csapat jól érzi magát és előrelátólag csütörtökön már itthon is lesz.

Pályázat egyetemi ösztöndíjra

Nagyvárad thj. város polgármestere 17027/1944. V. szám alatt a következő pályázati hirdetményt adta ki:

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem rektora Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által létesített 2000 pengős ösztöndíjra pályázatot hirdet.

Az ösztöndíj elnyerése iránti kérelmeket folyó évi szeptember hó 1-ig a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem rektorához kell benyújtani.

A pályázati feltételek a város közművelődési ügyosztályánál (Városház épület I. emelet 7. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt folyó évi augusztus hó 15-ig betekinhetők.

Nagyvárad, 1944. június hó 16-án.

Dr. Gyapay László,
h. polgármester.

76-944. vght. sz.

Árverési hirdetmény

Dr Szalay Károly debreceni ügyvéd által képviselt Dr. Gulyás Jenő javára 2038 P tőke 1940 december 9-től járó 50%-os kamatai és 474 P 74 fillér megállapított költség és jár. iránt Dr Böhm József ügyvéd által képviselt Duna Általános Biztosító Rt. javára 926 P 50 fill. tőke és jár. iránt. Dr Budaházi Gusztáv ügyvéd által képviselt hajduböszörményi Kálmán internátus 60 P tőke és jár. iránt. Az árverés megtartását elrendelem végrehajtást szenvedő lakásán Almosd községben Fő-utca 3. szám alatt leendő megtartására határidőül 1944. évi június hó 22. napjának d. e. 11 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorokat végrehajtási jegyzőkönyv 1-14. t. alatt írt rádió, virágállvány, varrógép zongora, ebédőszekrény, szekér, ló s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legaiább a becser kétharmad részéért, készpénzfizetés mellett elfogom adni. Székelyhid, 1944. május 23-án. Papp József kir. bírósági végrehajtó.

Hol van az ember éhség-érzetének központja?

Téves az a régi felfogás, hogy az éhség központja a gyomor. Német orvosi kutatások ugyanis bebizonyították, hogy az éhség székelye a nyelőcsőben van. Ez a tény világosan mutatkozik akkor, ha az emberi gégét és nyelőcsövet kokainnal érzéstelenítik. Ebben az esetben azonnal megszűnik az éhségérzet, ha előzőleg még oly kínzóan lépett is fel. Ezzel kapcsolatban érdekes az indiánoknak a megfigyelése, akik már régen felismerték ezt a tény. Ezért pl. nagyobb meneteknél, vagy éhség idején a kokainövény leveleit rágcsálják, mert ez az éhségérzetet pillanatok alatt megszünteti. Mint ismeretes ebből a növényből állítják elő a kokaint és így az indiánok felismerése valóságban alapszik, mert a növény nedve a nyelőcsövet érzésteleníti. Később az orvosi kutatások igazolták ezen feltevések helyességét. (MNK)

MAGYARERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

KÉK RÓKA, kedden és szerdán este

Junius 30-án lejezi be szini évadját a Szigligeti Színház

Kedden és szerdán este Herceg Ferenc: *Kék róka* című színjátéka van műsoron bemutató és Á-bérletben.

Főszereplők: Lovasi Klári, Czéh Gitta, Horváth Jenő, Ross József és Tanai K. Emil.

Csütörtök este *Az asszony verve jó* című zenés vígjátékot mutatja be a színház bemutató bérletben. Á-bérletben péntek este megy. Szombat este, vasárnap délután és este bérletszünetben megy. Mindenkinek okvetlen látnia kell ezt a pompás mulatságos zenés vígjátékot.

Főszereplők: Hamvay Luci, Szögi Arany, Kemény Gizi, Antal Erzsé, Horváth Jenő, Lendvai Lajos, Barsy Béla, Ross József, Szabó Ernő és Bakay Lajos.

Előkészületben az idény legmulatságosabb bohózata: *Hölgyeim elég volt!*

UTOLSÓ HÉT MŰSORA:

Kedden este fél 7 órakor: *Kék róka*. Bemutató bérlet.

Szerdán este fél 7 órakor: *Kék róka*. Á-bérlet.

Csütörtök este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó*. Bemutató bérlet.

Pénteken este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó* Á bérlet.

Szombaton este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó*.

Vasárnap délután fél 4 órakor: *Az asszony verve jó*.

Vasárnap este fél 7 órakor: *Az asszony verve jó*.

SPORT

Még nem érkezett hír a zágrábi mérkőzésről

Érdeklődéssel keressük fel az emberek szerkesztőségünket. Folyton cseng a telefon, kérdegetik, miképp végződött a zágrábi mérkőzés. De választ nem tudunk adni, mert jelen pillanatig még nem sikerült semmit sem megtudnunk a zágrábi kifáradásról. Csak azt tudjuk, amit a Nemzeti Sport kiküldött tudósítója ír a viszontagságos útról. Erről az alábbiakban számolunk be:

Zágráb, vasárnap, d. u. 2 óra. Amint már táviratomban beszámoltam szombat reggel Szentgotthárdon lekötöttük a csatlakozást. A lekötés annál bosszantóbb volt, mert mindössze 2 perccel ment el az orrunk előtt a vonat. A vasutasok pedig mind tudták, hogy jön a magyar csapat, hiszen a Nemzeti Sporttal, meg a Sport-hírlappal a kezükben várták a fiukat.

Rövid tanácskozás után bérletünk egy nyitott gyümölcszallító tehergépkocsit s azzal indultunk el Felsőlendva irányába. Az út bizony fárasztó volt. 45 km-t kellett megtennünk, de így még meg volt az a reményünk, hogy átjutva a határállomásra, elcsúpiunk egy személyvonatot s azzal utol tudjuk érni a horvát határállomáson a gyorsvonatot.

Radkensburgnál azonban nem sikerült átjutnunk a határon. A magyar határőrség átengedett volna, a német határőrség ügyeletes tisztje azonban már elment s így nem tehetők meg, hogy átengedjenek bennünket.

Ez a kellemetlen fordulat bizony nagyon letörte a társaságot. Addig

igen jókedvűek voltak a fiúk, énekeltek, harmonikáztak. Visszafelé azonban az újabb 45 km-es út a kényelmetlen tehergépkocsiban, a kanyargós, rázós, egyszer emelkedő, egyszer süllyedő, hullámos úton bizony nagyon megviselte a társaságot. *Fáradtan, piszkosan, összetörve érkezünk vissza Szentgotthárdra délután 3 óra előtt 20 perccel.*

Egy vegyesvonattal azután mégis sikerült innen továbbjutnunk. Feringnél léptük át a határt, de egy állomással később újra át kellett szállnunk. Fárasztó utazás után *végre este 7 óra tájban megérkezünk Grázba*. Arra, hogy valahol megszálljunk, természetesen gondolni sem lehetett. A szállodákban sehol sem volt hely, sőt s ez volt a legnagyobb baj, hirtelenben meleg ételt sem tudtunk kapni.

Igy az időt a váróteremben töltöttük és a szombaton éjfélkor oda befutó bécsi gyorsal indultunk tovább Zágráb felé. Az utazás ismét nagyon kínos volt. A vonaton a polgári személyek részére mindössze két kocsit áll rendelkezésre, ezek zsúfoltak voltak, úgy hogy az ut nagyrészt állva kellett megtennünk. Csak a horvát határ közelében ürült meg valamelyest a szakasz, úgy hogy le tudtunk ülni.

Egész éjjeli utazás után, vasárnap reggel fél 10 órakor érkezünk meg Zágrábba. Vághy Kálmán szöveg. kapitány azonnal tanácskozást tartott a horvát vezetőkkel. Kijelentette, hogy ilyen körülmények között természetesen nem hajlandó még ma kiállni a csapatot. Ezt a horvátok is belátták. Jelenleg tehát az a helyzet, hogy a mérkőzést holnap, hétfőn késő délután játsszuk le. üzletzárás után, tehát valószínűleg 6 óra körüli kezdettel.

Kávéházakban és vendéglőkben keressük a Magyar Lapok at.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Féltüredőben két telek, központban, főútvonalnál eladó. Érdeklődni a színházi gondnoknál. Telefon: 28-35. 251
Perzsabundát erős alakra és férfi kabátot teljesen jókarban levőt vennék. Huszár-u. 5. ajtó 2. 245
Kisalakú háztartási jékszerekrényt keresek megvételre. Telfon 31-81. 240

GOMBAT vargányát és keserűt szarítva minden mennyiségben vasárol Kirrer József, Budapest, V., Tütkör-u. 5. szám.

Lebontásra kerülő épület anyaga eladó Mátvás király-u. 101. 220

Hűlőnőléle

Fertőtlenítést, poloska, mely es mindenmü férgek irtása; 30 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Menyasszony és koszorúleány müvirág tejdzserek és kézicsokrok. Ezüst-és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktaron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Butorozott szobát keresünk ellátással, vagy anélkül. Cimeket Vegyi és Élelmi-szeripari r. t., Anyos Pál-ut. 2-6. számar kerünk. Telefon 12-31. 252

Egy üres szobát keres magános fiatal ember azonnaira, Sas palota, 12. számú üzlet. 258

Állási ügyek

Fényképész segédeket keresek. Foto Somhegyi Irén, Rákóczi-út 6. 256

Könnyü börmunkára munkáslányokat felvesszünk. Cséplő P. u. 10. (volt Hosszu). Egy ügyes kézilányt és tanulólányt azonnal felvesz az „Erika” szalon, Szalárdi-u. 1. 246

Fiatalfutót fiút felveszek. Csütös cs Társ, Rákóczi-u. 1. 244

Kereskedősegédeket, textilszakmában gyakorlottat felvesz „Textilia”, Rákóczi-út 31. szám. 241

Állás keresés

Irodai takarítást délutánra vállal, közepkoru nő. Cimet a kiadoba ker. 239

Perfekt gyors- és gépirónó hosszú irodai és könyvelési gyakorlattal állás keres. „Oskeresztény 1142” jelgére a kiadoba. 247

Négy középiskolát végzett urnány irodai vagy hasonló alkalmazást keres. Cimet a kiadoba ker. 250

Elveszett

ELVESZETT a nagyallozmástól a Magyar Lapok kiadóhivatalig szürke-pepita füzet (postai kérésítő könyv). Kérjük a becsületes megtalálót, hogy a részére értéketlen tárgyat hozza be a kiadoba.

Talált hasszakules átvehető a kiadoban. 257

Elveszett özv. Gulácsy Endre névre kiállított fajegy. Becsületes megtaláló juttassa el Tüzes Gábor-u. 4. ajtó 248

Elveszett tárca, Szatmáry József névre szóló iratokkal és 180 pengővel, megtaláló pénzt megtarthatja; az iratokat hozza Péter-u. 1. alá. 243

Elveszett fekete félpár iakk női szandélcipő. Becsületes megtaláló hozza Kólosvári-u. 4. sz. alatti Pál kocsmába, jutalmat kap. 242

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel:
Dr. Papp Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő a Szent László-nyomda R. T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilárdi-utca-3. szám.